

POLJOPRIVREDNI
FAKULTET
UNIVERZITET U NOVOM SADU

VODIČ ZA BRUCOŠE

Priradio prof. dr Dejan Janković

Poljoprivredni fakultet Novi Sad

Univerzitet u Novom Sadu

NOVI SAD, 2024. GODINE

Reč Dekana

Studije koje započinjete su istorijski preokret u Vašim životima. Ne postoji isplativiji životni projekat od ulaganja u znanje.

Nema uspeha preko noći, nema uspeha bez napornog i strpljivog rada. Možete biti na tviteru, instagramu, tik toku, ali tamo ne možete završiti fakultet. Vlasništvo nad znanjem stiže se samo na predavanjima i vežbama.

Ne gubite veru i nadu čak i ako Vas život udari „ciglom u glavu“. Za sve u životu postoji lek. Neki lekovi imaju grozan ukus ali su pacijentu potrebni. Nastavite da volite ono što radite i u takvim situacijama.

Pratite šta rade oni koji su najbolji, družite se sa njima kako biste najlakše shvatili da ocene devet i deset nisu nedostižne. Nemojte ih zvati „štreberima“ možda će Vam sutra biti šefovi.

Sve najbolje u životu ne nastaje od pojedinca nego od tima ljudi. Verujte i negujte prijateljstvo i ljubav ako želite da ubirate plodove sreće.

Ja verujem u Vas i Vašu želju da znanjem promenite svet oko sebe!

Prof. dr Nedeljko Tica, dekan

Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu

Dragi bruceši ili draga koleginice/kolega,

ovim Vodičem želimo da na jednostavan i praktičan način pojasnimo osnovne pojmove i eventualne nedoumice oko nekih pitanja koje mogu da se pojave u toku Vašeg studiranja na fakultetu, a posebno u prvim danima ili mesecima boravka u novoj sredini. Na primer, nemojte da se iznenadite ako Vas profesor nazove „koleginicom/kolegom“ jer je to uobičajeni način oslovljavanja studenata od strane profesora ili asistenta i ukazuje, pre svega, na akademsko poštovanje koje se pokazuje prema Vama, ali i ista očekivanja od Vas kada ste na fakultetu.

U narednim stranicama želimo da Vas na maksimalno razumljiv način uvedemo u osnovne pojmove sa kojima ćete se susretati u toku studiranja, imajući u vidu da do sada o tome možda niste razmišljali i da se sada možda po prvi put suočavate sa nekima od njih. Posebno dok ste bruceši. Kada budeteiskusni studenti, verovatno Vam neće biti toliko interesantno jer ćete ih manje više sve upoznati.

Jako je važno da napomenemo da ovaj Vodič ne predstavlja zvaničan izvor informacija o svim ovim pitanjima, već upravo nezvaničan i neformalan *vodič* napisan na lako razumljiv način, prilagođen vama brucešima. I zapamtite odmah na početku studija: za zvanične informacije morate uvek da istražite konkurse, pravilnike i uslove, web stranice fakulteta, univerziteta, ministarstava i ne oslanjajte se na „rekla kazala“ priče.

POJMOVNIK

A

AGROEKONOMIJA

AKADEMSKI KALENDAR

AKREDITACIJA

ALUMNI

AMFITEATAR

ANIMALNA PROIZVODNJA

APSOLVENT

ASISTENT

B

BRUCOŠ

BUDŽETSKI STUDENT

BIBLIOTEKA

BOLONJSKA DEKLARACIJA

C

CIMER/CIMERKA

CITIRANJE

Č

ČASOPIS

D

DEMONSTRATOR

DEKAN

DEPARTMAN

DIPLOMSKE AKADEMSKE (MASTER) STUDIJE

DIREKTOR (ODSEKA, DEPARTMANA, INSTITUTA)

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST STUDENTA

DIPLOMIRATI

DOKTORAND (DOKTORSKE STUDIJE)

E

ESPB BODOVI

EMERITUS

[F](#)
[FITOMEDICINA](#)
[FOND ČASOVA](#)

[G](#)
[GOOGLE CLASSROOM](#)

[I](#)
[INEDKS](#)
[ISPITI](#)
[ISPITNI ROKOVI](#)
[ISPITNA PRIJAVA](#)
[INSTITUT](#)
[INTEGRISANE STUDIJE](#)
[IZBORNI PREDMET](#)

[K](#)
[KALENDAR ISPITA](#)
[KABINET](#)
[KANTINA](#)
[KATEDRA](#)
[KOLOKVIJUM](#)
[KONCEPT](#)
[KOMBINACIJA](#)
[KONSULTACIJE](#)
[KURIKULUM](#)

[L](#)
[LABORATORIJA](#)
[LABORANT](#)
[LITERATURA](#)

[M](#)
[MASTER RAD](#)
[MONOGRAFIJA](#)
[MENTOR](#)
[MOBILNOST \(RAZMENA\) STUDENATA](#)

[N](#)
[NASTAVNIK](#)
[NASTAVNI PLAN I PROGRAM](#)

O

OBAVEZNI PREDMET

ODSEK

OKTOBAR 2

OSNOVNE AKADEMSKE STUDIJE

ORGANSKA POLJOPRIVREDA

OVERA SEMESTRA

OGLEDNO POLJE

P

PEJZAŽNA ARHITEKTURA

PLAGIJAT

PREDAVANJE

PRIJAVA ISPITA

PRIJEMNI ISPIT

POLJOPRIVREDNA TEHNIKA I INFORMACIONI SISTEMI

PRAVILNIK O POLAGANJU ISPITA

PREDISPITNE OBAVEZE

PRODEKAN

PRAKSA

PRAKTIKUM

PREGLED MATERIJALA

R

RATARSTVO I POVRTARSTVO

REDOVNI PROFESOR

REKTORAT

S

SARADNIK U NASTAVI

SAMOFINANSIRANJE

SAMOVREDNOVANJE

SEMESTAR

SEMINARSKI RAD

SKRIPTA

SKRIPTARNICA

STUDENTSKA SLUŽBA

STUDIJSKI PROGRAM

STUDENTSKI WEB SERVIS

STUDENTSKI DOM

STUDENTSKA MENZA

STUDENTSKI KREDIT

STUDENTSKA STIPENDIJA

STUDENTSKO TAKMIČENJE

Š
ŠEF KATEDRE

T
TROŠKOVNIK STUDIJA

U
UNIVERZITET
UREĐENJE, KORIŠĆENJE I ZAŠTITA VODA
USLOV

V
VANREDNI PROFESOR
VETERINARSKA MEDICINA
VEŽBE
VOĆARSTVO, VINOGRADARSTVO I HORTIKULTURA

Z
ZAPISNIK SA ISPITA

A

AGROEKONOMIJA je jedan od deset atraktivnih studijskih programa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu koji obrazuje studente iz oblasti agrarne ekonomije i koja predstavlja odličnu i na tržištu rada veoma korisnu i prepoznatljivu sintezu znanja iz ekonomije u sektoru poljoprivrede i agrobiznisa. Ovaj studijski program već skoro pedeset godina obezbeđuje kvalitetno obrazovanje za brojna zaposlenja u različitim sektorima: sektoru proizvodnje, agroindustrijskim preduzećima i komercijalnim farmama; u prehrambenoj industriji; finansijskom sektoru (banke, berze) i sektoru osiguranja; sektoru usluga i marketinga; sektoru trgovine agroindustrijskim proizvodima, mehanizacijom, opremom, inputima; u oblasti konsaltinga; u državnim organizacijama i javnoj upravi; u oblasti računovodstva i revizije i sl.

AKADEMSKI KALENDAR je detaljan pregled akademskih aktivnosti na fakultetu u okviru jedne akademske godine i obično sadrži datume: početka i završetka nastave u zimskom i letnjem semestru, periode ispitnih rokova, radne i neradne dane (praznike i sl). U svakom slučaju, svi važni datumi na jednom mestu i možete ga uvek naći na zvaničnom sajtu fakulteta.

AKREDITACIJA fakulteta i studijskih programa je postupak putem kojeg Fakultet periodično vrši unapređenje studijskih programa i proveru njihove usaglašenosti sa međunarodnim standardima. U postupku akreditacije Nacionalno akreditaciono telo daje akreditaciju fakultetu i studijskim programima.

ALUMNI je organizacija u okviru Fakulteta (ili Departmana-Odseka) koja okuplja sve diplomirane studente koji su završili određeni fakultet ili studijski program. Ideja postojanja ovakvih organizacija je da sa nekadašnjim studentima održava stručnu komunikaciju, okuplja ih na stručnim savetovanjima, nastoji da posreduje prilikom zapošljavanja diplomiranih studenata, prikuplja povratne informacije od svojih diplomiranih stručnjaka kako bi se kontinuirano unapređivao kvalitet studijskih programa. Suštinski, ovakve organizacije nastoje da doprinesu profesionalizaciji i promociji stručnjaka (nekadašnjih studenata) koji su diplomirali na Fakultetu ili Departmanu (Odseku), kao i da maksimalno koristi njihova dragocena iskustva iz prakse.

AMFITEATAR je obično najveća sala za predavanje na fakultetu koja u dnu sale ima katedru za nastavnika, tablu, projektno platno i sl. od kojih se postepeno naviše uzdižu redovi za sedenje studenata koji prate nastavu. Može da bude ovalnog ili četvrtastog oblika, akustički i vizuelno je dobro koncipiran, a koristi se obično za održavanje nastave na predmetima na kojima prisustvuje veći broj studenata (nekada AMF može da broji i više od 300 mesta za sedenje).

ANIMALNA PROIZVODNJA je studijski program Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu koji se bavi obrazovanjem studenata za uzgoj životinja, kako farmskih tako i kućnih ljubimaca. Ovaj smer obezbeđuje rad u okviru tehnologija koje imaju za cilj dobrobit životinja, dobijanje bezbednih i kvalitetnih animalnih proizvoda. Izazovi proučavanja savremenih tehnologija u animalnoj proizvodnji obezbeđuju stručnjake modernih i vizionarskih shvatanja, čijim će daljim radom

i usavršavanjem biti osiguran resurs zdrave i bezbedne hrane. Pored morfologije, fiziologije, ishrane, reprodukcije, genetike i selekcije životinja, stiču se i stručna znanja iz specifičnih tehnologija gajenja najznačajnijih životinjskih vrsta. Takođe izučava se ponašanje životinja, pčelarstvo, bezbednost animalnih proizvoda, gazdovanje divljači, uzgoj kućnih ljubimaca kao i mnoštvo drugih zanimljivih stručnih predmeta.

APSLOVENT je student koji je „odslušao“ sva predavanja i vežbe predviđenih nastavnim planom i programom osnovnih studija i nakon odslušanih predavanja i redovnih ispitnih rokova u poslednjoj akademskoj godini, postaje absolvent. Tada više nema redovnih obaveza na fakultetu (predavanja, vežbe i sl.) i preostaje mu da u absolventskim ispitnim rokovima položi preostale ispite i diplomira na studijskom programu koji je upisao. Ne postoje više obaveze upisa u narednu godinu studija, već samo formalno obnavljanje absolventskog staža (na šalteru studentske službe).

ASISTENT je obično mlađi saradnik na predmetu koji održava vežbe sa studentima i pomaže nastavniku u održavanju celokupnog nastavnog procesa na predmetu (vežbe, testovi, kolokvijumi, seminarski radovi, svi vidovi evidencija itd.). To je zvanje u koje se neko lice izabira i mora da bude upisan na doktorske studije. Kada asistent doktorira može biti izabran u prvo nastavničko zvanje na predmetu (docent) ili u zvanje asistenta sa doktoratom, zavisno od uslova koji postoje na različitim fakultetima.

Asistenti su za studente veoma važne osobe jer sa njima na vežbama i kroz svakodnevni rad imaju neposredniji i češći kontakt, lakšu i bržu komunikaciju, pomoć u vidu konsultacija, pojašnjavanja obaveza i tome sl.

B

BRUCOŠ je osoba koja je upisala fakultet, ali nema položen nijedan ispit. Kada položi prvi ispit smatra se da nije više brucoš i da je prošao period inicijacije, odnosno, da je tada postao student. Srećno!

BUDŽET(SKI) STUDENT je upisao prvu godinu na teret državnog budžeta, što znači da ne mora da plati troškove školarine koju plaćaju samofinansirajući studenti. Prilikom upisa prve godine studija postoji ograničen broj budžetskih mesta koje mogu osvojiti studenti sa više bodova iz uspeha u prethodnom školovanju, zajedno sa uspehom koji je ostvaren na prijemnom ispitu. Isto tako, neko može postati budžetski student iz statusa samofinansirajućeg studenta, ukoliko položi dovoljan (propisan) broj ispita tj. sakupi dovoljan broj ESPB bodova za upis u narednu godinu u statusu budžetskog studenta. Sa druge strane, upisani budžetski student može da izgubi ovaj status (i postane samofinansirajući) ukoliko ne osvoji dovoljan broj ESPB Bodova. Studentima u Srbiji je po Zakonu o visokom obrazovanju omogućeno da se školuju o trošku budžeta ukoliko ostvare najmanje 48 ESPB Bodova od mogućih 60. To omogućava studentima da se izbore za budžetska mesta čak i ako prenesu jedan ili dva ispita u narednu godinu, ali 48 poena ne znači da će svako automatski dobiti besplatno školovanje. Neki fakulteti imaju sopstvene kriterijume za

rangiranje koji se određuju statutom Univerziteta i fakulteta, analizira se broj ESPB poena, prosek, godina studija, ocene na ispitima ili rok u kojem je student izašao na ispit.

BIBLIOTEKA na fakultetu ima dve osnovne funkcije: prvo, možete da koristite literaturu koja je Vam je potrebna za polaganje ispita (na primer, Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu osnovnu literaturu - udžbenike, praktikume, zbirke zadataka i sl. - nudi studentima u elektronskom (pdf.) formatu na sajtu fakulteta). Druga funkcija biblioteke jeste čitaonica, odnosno, prostor u kojem možete da koristite prostor biblioteke i u miru učite i pripremate ispite. Čitaonica je veoma je korisno mesto jer odiše atmosferom učenja i podstiče na rad, drugim rečima, kad svi uče, učiš i Ti, što može da predstavlja dobru motivaciju. Na svakom fakultetu postoji centralna biblioteka, a na pojedinim fakultetima i biblioteke na pojedinim odsecima/katedrama, tzv. „seminarske biblioteke“, koje sadrže literaturu koja je specifična za studijski program i discipline iz kojih se izvodi nastava na tim odsecima/katedrama.

BOLONJSKA DEKLARACIJA je potpisana 1999. godine od strane nekoliko evropskih zemalja zaduženih za visoko obrazovanje. Do danas, Bolonjsku deklaraciju potpisalo je oko 45 zemalja, među kojima je i Srbija. To znači objedinjavanje evropskog sistema obrazovanja kao i određenu autonomiju kada je u pitanju jezik, kultura i tradicija pojedinih zemalja. Objedinjavanje znači slična pravila i uporedivost studijskih programa, što studentima omogućava da bez većih problema nastave studije u nekoj drugoj zemlji od one u kojoj su

početno upisali studije. To se omogućava i putem ESPB Bodova (koji se prenose i imaju jedinstveno-prepoznatljivo značenje u okviru bolonjskog sistema), zatim putem pravila koliko koji predmet (ispit) nosi bodova i koliko je potrebno za uslov za upis naredne godine; koliko je maksimalno opterećenje studenta u toku semestra; koje su predispitne i ispitne obaveze; koliko ukupno ESPB bodova nosi određeni nivo studijskog programa i sl.

C

CIMER/CIMERKA – osoba sa kojom delite sobu u studentskom domu ili stanu.

CITIRANJE predstavlja osnovni akademski kodeks to jest pravilo da se prilikom korišćenja tuđih ideja one na određen način navode – citiraju. U suštini se radi o pravilima koja propisuju načine da se spreči neovlašćeno korišćenje („krađa“) tuđih ideja (rečenica, delova teksta i sl.), a koja predstavljaju standard u akademskom pisanju. Postoje različiti načini navođenja (citiranja), ali se suštinski svode na to da se citirani deo teksta (rečenica, ideja...) jasno obeleži i da sa navede izvor iz kojeg je tekst preuzet. U pravilima za pisanje diplomskih, master i doktorskih radova, seminarskih radova, naučno istraživačkih radova, podrazumeva se odgovorno akademsko citiranje. U Pravilniku o disciplinskoj odgovornosti studenata takođe je regulisano ovo pitanje u delu koje reguliše odgovornost za podnošenje delimičnih ili potpunih plagijata u okviru domaćih zadataka, seminarskih ili semestralnih radova, laboratorijskih vežbi ili izveštaja, projekata ili drugih ispitnih ili predispitnih obaveza.

Č

ČASOPIS može da bude naučni ili stručni časopis i da objavljuje naučno-istraživačke, stručne i druge radove (prema kategorizaciji radova) iz određenih naučno-istraživačkih disciplina i oblasti. Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu postoji veći broj časopisa sa dugom tradicijom: *Savremena poljoprivreda*; *PTEP – Časopis za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi*; *Biljni lekar*; *Agroekonomika*; *Letopis naučnih radova Poljoprivrednog fakulteta* i drugi, u kojima objavljuju radove ne samo zaposleni naučnici i istraživači sa fakulteta, već svi ostali zainteresovani čiji radovi (rukopisi radova) dobiju pozitivnu recenziju, a time i pravo da budu objavljeni u časopisu.

Ć

D

DEMONSTRATOR je lice koje je van radnog odnosa (kao i npr. klinički asistent) i pomaže u izvođenju nastave, najčešće vežbi. Može da bude i student osnovnih, master ili doktorskih studija, ali mora da ima minimalni prosek studija 8, da se ističe i pokazuje interesovanje u toku studija za određen predmet i tome sl. Za njegov rad je odgovoran predmetni nastavnik i obično se uloga demonstratora i kliničkih asistenata svodi na pomoć u izvođenju nastave (vežbama) uz nadzor nastavnika, ali oni ne smeju biti uključeni u obavljanje provere znanja i ispita.

DEKAN je i formalno i suštinski glavno i odgovorno lice na fakultetu, koje sa svojim timom prodekana upravlja fakultetom kao institucijom i zakonski je

zastupa pred svim organima. Dekan je redovni profesor koji je prošao izbor za dekana po svim pravilima koja su utvrđena aktima fakulteta, univerziteta, zakonskim aktima i sl.

DEPARTMAN je noviji, moderan naziv za nekadašnje institute ili odseke. Na nekim fakultetima, kao npr. na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, postoje departmani (osam departmana), a na nekim fakultetima postoje instituti ili odseci (npr. Odsek za sociologiju, Odsek za psihologiju). Za razliku od pojma Katedre, Departman je širi pojam tj. može da sadrži i više Katedri koje su zadužene za studijske programe. Inače, Departmani mogu da se organizuju i po pojedinim disciplinama npr. matematika, biologija, fizika i da izvode nastavu za potrebe drugih fakulteta na univerzitetu. Institut obično znači usmerenost na bavljenje naučno-istraživačkim radom, dok se odseci i katedre bave u suštini nastavnim procesom.

DIPLOMSKE AKADEMSKE (MASTER) STUDIJE traju jednu godinu, a zajedno sa prethodno završenim akademskim studijama, traju 5 godina (4 + 1) i imaju zbir od 300 ESPB bodova. Završavaju se odbranom master rada i sticanjem uslova za dobijanje titule mastera.

DIREKTOR (ODSEKA, DEPARTMANA, INSTITUTA) je lice koje rukovodi odsekom, departmanom, institutom, vodi računa od radnoj disciplini, organizaciji naučno-istraživačkog rada, omogućavanju rada katedri, eventualnom upravljanju finansijama departmana (ukoliko postoji takva mogućnost).

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST STUDENATA je odgovornost studenta za učinjene disciplinske povrede koje su propisane Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti. Ovim pravilnikom se regulišu neka važna pitanja za proces studiranja sa kojim bi budući studenti trebali da se upoznaju. Ovim pravilnikom utvrđuju se obaveze studenata, lakše i teže disciplinske povrede, disciplinske mere i slično. Razlikuju se lakše i teže disciplinske povrede, a Pravilnikom su one detaljno precizirane. Lakše disciplinske povrede su npr: kršenje reda na predavanjima, vežbama, ispitima; vređanje nastavnika, saradnika i drugih zaposlenih, studenata; stanje alkoholisanosti na fakultetu i slično. Teže disciplinske povrede su npr: nasilno sprečavanje ili ometanje održavanja nastave; izazivanje tuče u prostorijama fakulteta; vidna alkoholisanost i agresivno ponašanje, korišćenje ili posedovanje nedozvoljenih sredstava ispitu ("puškice", mobilni telefon, "bubice" itd); polaganje u korist drugog studenta i tome slično. Kao i uvek, onome ko učini neku disciplinsku povredu, mogu se izreći i mere, koje mogu da budu za lakše disciplinske povrede (opomena, ukor) ili za teže (strogi ukor, privremeno udaljenje sa fakulteta ili čak isključenje sa studija na fakultetu).

DIPLOMIRATI znači završiti fakultet tj. steći diplomu jednog od studijskih programa fakulteta koji ste upisali. Na nekim fakultetima ne postoji diplomski rad, kao završni ispit, dok na većini fakulteta postoji, vodi se u akreditaciji kao završni (diplomski) rad (ispit) i podrazumeva pisanje i javnu odbranu diplomskog rada na određenu temu pred članovima komisije za ocenu i odbranu diplomskog rada. Bez brige, niste sami. Imaćete pomoć profesora, mentora koji Vas vodi kroz pripremu, pisanje i odbranu rada.

DOCENT je lice koje je doktoriralo i ispunilo još neke, pravilnicima predviđene, uslove, i koje je izabrano u prvo nastavničko zvanje – zvanje docenta. To znači da može da održava predavanja studentima, ispituje i ocenjuje na ispitima, potpisuje ocene, odnosno, samostalno kao nastavnik vodi određeni predmet u studijskom programu (ne postoji prepreka da nastavnik vodi i vežbe ako je takva organizacija nastave).

Retko studenti nekoga oslovljavaju sa zvanjem „docenta“, već najčešće koriste pojam „profesora“, što iz ugla studenata i nije neka greška (nekada se studenti i asistentima obraćaju pojmom „profesora“). Sve je to generalno u redu dok nekoga ne oslovite nižim zvanjem, jer možete da ga malo uvredite na primer da redovnog profesora oslovite docentom i sl.

DOKTORAND (DOKTORSKE STUDIJE): doktorske akademske studije traju najmanje tri godine i imaju najmanje 180 ESPB poena. Student koji pohađa ove studije naziva se doktorand i ima sva prava i obaveze kao student.

DŽ

Đ

E

ESPB BODOVI

Evropski sistem prenosa bodova (ESPB) je, po bolonjskoj deklaraciji, jedinstven sistem vrednovanja uloženog rada studenta u sticanje znanja, sposobnosti i

veština predviđenih kako studijskim programom, tako i svakim predmetom u okviru tog programa. 60 ESPB Bodova predstavlja meru opterećenja prosečnog studenta u akademskoj godini i ti mu se bodovi za pojedini ispit dodeljuju tek nakon što je taj ispit položio. Bodovi nisu ocene, niti ih zamenjuju.

EMERITUS je profesor u penziji koji je na predlog organa Fakulteta, zbog svojih izuzetnih dostignuća u nastavnom i naučno-istraživačkom (i umetničkom) radu, međunarodne reputacije i slično izabran u zvanje profesora emeritusa, uglednog i počasnog zvanja profesora univerziteta. Naravno, ima pravo da drži nastavu i bavi se naučno-istraživačkim radom.

F

FITOMEDICINA je studijski program Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu koji se bavi prvenstveno zaštitom bilja, ali i zaštitom poljoprivrednih proizvoda, zdravlja ljudi i životinja. Apsolutni cilj fitomedicine u okviru svih aspekata biljne proizvodnje je obezbeđivanje kvalitetnih i zdravstveno bezbednih poljoprivrednih proizvoda koji se koriste kao primarna sirovina u ishrani ljudi i životinja. Ovo se postiže kroz proučavanje štetnih agenasa u poljoprivrednoj proizvodnji (prouzrokovali oboljenja, štetočine, korovi, delovanje nepovoljnih abiotičkih faktora), kao i racionalnih i održivih rešenja u uslovima njihove pojave, bez štetnih rezidua i zagađenja životne sredine. Posebna pažnja se pridaje zaštiti poljoprivrednih proizvoda nakon ubiranja, ali i zaštiti zdravlja ljudi i životinja kroz primenu bezbednih mera komunalne higijene.

FOND ČASOVA je ukupan broj časova nastave (predavanja i vežbi) koji je predviđen nastavnim planom u cilju realizacije nastavnog programa određenog akreditovanog predmeta. S obzirom na to da semestar po pravilu ima 15 nedelja, fond časova npr. 2+1 znači da će studenti pohađati nastavu od 30 časova predavanja i 15 časova vežbi.

G

GOOGLE CLASSROOM je online učionica, kojoj se pristupa preko linka (dobije se od predmetnog nastavnika ili asistenta) i služi za komunikaciju profesora sa studentima i razmenu materijala neophodnog za ispit. Po potrebi može da služi i za održavanje nastave jer je omogućeno držanje usmenog predavanja i interakcija sa studentima koji mogu biti i van fakulteta. Postoje i druge, slične, aplikacije sa ovim funkcijama (na primer MOODLE koji neki nastavnici često koriste).

H

I

INDEKS je studentska isprava (knjižica) u koju se, nešto slično đačkoj knjižici, upisuju osnovni podaci o studentu, podaci o upisu na studijski program, položenim ispitima i sl. Za razliku od đačke knjižice, studenti indeks manje više stalno nose sa sobom (ali nije potreban za nastavu) jer se uz pomoć njega dokazuje status studenta i mogućnost polaganja ispita, rešavaju administrativna pitanja na studentskoj službi itd.

ISPIT je Vaš “trenutak istine” na fakultetu i verovatno najstresnija stvar u toku studiranja koju proživaljavate mnogo puta. Slično kao i ispitivanje u srednjoj školi/gimnaziji, ali na drugačijem nivou i formatu. Ispit može da bude pismeni i (ili) usmeni i održava se nakon što se završi nastava, odnosno, nakon što student ispuni predispitne obaveze koje su predviđene planom i programom predmeta. Na ispitu student mora da ima indeks, ispitnu prijavu (koju kupuje u skriptarnici), papir i hemijsku, za eventualno pisanje koncepta za usmeni odgovor. Ako je ispit pismeni, dobijaju se pitanja od nastavnika, a na usmenom ispitu je moguće da izvlačite ceduljice sa pitanjima ili Vam nastavnik sam postavi pitanja za koja pripremate koncept svog odgovora. Nakon završetka ispita, nastavnik upisuje ocenu u indeks, ispitnu prijavu i zapisnik (ocene od 6 do 10). Ukoliko je ocena negativna (ocena 5), nastavnik to upisuje u ispitnu prijavu i zapisnik sa ispita (ocena 5 se ne upisuje u indeks). Da biste mogli da pristupite polaganju ispita, ispit morate da prijavite u roku za prijavu ispita koji je jasno određen od strane fakulteta. Prijavom ispita, Vaše ime će se naći na zapisniku i obratno.

ISPITNI ROKOVI su za studente najstresniji periodi godine u kojima se polažu ispiti, a nakon što je nastava iz predmeta završena. Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu ispitni rokovi su: januarski, februarSKI, aprilSKI, junSKI, avgustovski, septembarski i oktobarski. Apsolventski rokovi se obično održavaju u poslednjoj nedelji svakog meseca i u redovnim ispitnim rokovima. Moguće je da postoje i dodatni ispitni rokovi, najčešće u oktobru, kada fakultet može da

donese odluku da dozvoli dodatni rok, kako bi omogućio da veći broj studenata ostvari uslov za upis u narednu godinu studija.

ISPITNA PRIJAVA je listić/prijava, koju popunite i nosite uz indeks sa sobom na ispit. Prijavljivanje ispita se nekada vršilo na studentskoj službi, a danas se vrši elektronski preko online studentskog servisa (e-student), kao što se elektronski i daje nalog za plaćanje prijave ispita. Plaćanje prijave ispita na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu ide po principu prepaid sistema, odnosno, morate da imate uplaćena finansijska sredstva na svom korisničkom nalogu i odatle vršite prenos sredstava na račun fakulteta. Prijavljivanjem ispita omogućavate da se Vaše ime nađe na zapisniku koji dobija profesor i koji mu služi za upisivanje ocena koje kandidati dobiju na ispitu. Ako niste prijavili ispit i nema Vašeg imena na zapisniku, po pravilu ne možete da pristupite polaganju ispita.

INSTITUT označava instituciju koja se prvenstveno bavi naučno-istraživačkim radom, ali se može posmatrati i kao sinonim za departman, odsek itd...u smislu organizacionog dela fakulteta. Naučni instituti postoje i zasebno, nezavisno od fakulteta, u njima su zaposleni naučnici koji se bave istraživanjima, a ne nastavnim procesom.

INTEGRISANE STUDIJE su studije koje, za razliku od osnovnih i diplomskih (master) studija, traju 6 godina, odnosno, 12 semestara (ukupno 360 ESPB bodova).

Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu postoje integrisane studijame Veterinarske medicine.

IZBORNI PREDMET je predmet koji sami odabirete iz kurikuluma (nastavnog plana studija) iz grupe predmeta koji su Vam ponuđeni. Obično su na višim godinama osnovnih akademskih studija, i uvek na master i doktorskim studijama. Savet: birajte predmete koji Vas interesuju, a ne one za koje ste čuli da se „lakše polažu“, linijom manjeg otpora.

J

K

KALENDAR ISPITA je raspored ispita po ispitnim rokovima sa datumom i vremenom održavanja ispita. Svaki profesor za svoje predmete na godišnjem nivou istakne Kalendar ispita tako da znate za svaki ispitni rok unapred kada je tačno ispit i u koje vreme.

KABINET je kancelarija u kojoj boravi profesor ili asistent. Na nekim fakultetima nastavno osoblje deli kabinete sa kolegama, a na nekima manje više svako ima svoj kabinet. U kabinetu se održavaju konsultacije sa studentima, a često i usmeni ispiti.

KANTINA je veoma važno mesto okupljanja i socijalizacije studenata. To je skoro uvek centralno mesto gde studenti borave u pauzama pre i nakon predavanja. To je mesto gde možete da doručujete, popijete kafu i neko osveženje ili čak ručate, ako postoje kuvana jela (kao na Poljoprivrednom fakultetu u Novom

Sadu). Nekada je to i mesto za učenje, ponavljanje, pripremu za ispite i časove... u svakom slučaju mesto koje će Vam sigurno ostati u dobrom sećanju. Tu često možete da sretnete i svoje profesore i asistente na kafi i slično. Savet: nemojte da izbegavate kantinu, svašta se tu čuje i nauči.

KATEDRA je institucija fakulteta koja je zadužena da upravlja i rukovodi nastavnim procesom određenog studijskog programa. Katedru čine svi nastavnici i saradnici koji učestvuju u nastavi i koji, u skladu sa Pravilnikom o radu katedre, odlučuju o svim ključnim pitanjima koja su u vezi sa nastavom.

KOLOKVIJUM je deo ispita, zapravo, deo gradiva koje se polaže parcijalno u odnosu na celokupno gradivo. Nešto *kolokvirati* znači zapravo polagati deo gradiva pre izlaska na završni ispit. To može da znači da ako položite taj deo gradiva nećete morati više da ga polazete na ispitu, ali ne mora da bude tako. Kolokvijum se po pravilu ne prijavljuje kao ispit, ne ulazi u prosek, što znači da možete da izađete na kolokvijum bez prijave ispita, samo sa indeksom. Nastavnik upisuje ocenu ili u indeks (u posebnom delu) ili u svoju evidenciju za ispit. Ne postoji za sve predmete, ali može da bude i uslov za izlazak na ispit.

KONCEPT je Vaša pismena priprema za polaganje usmenog ispita, koju pišete nakon što ste dobili pitanja na koja treba da odgovorite. Zavisno od broja pitanja, imate nekoliko minuta da za sebe skicirate odgovor i onda uz pomoć koncepta koji ste napisali (zamislite ga kao podsetnik) dajete smislen i povezan odgovor na pitanja koja ste dobili. Retko kada (ali je moguće) da nastavnik traži da pročita Vaš koncept pre Vašeg usmenog odgovaranja.

KOMBINACIJA je nešto što studenti često pominju i odnosi se na usmeni ispit. Radi se o nekoliko pitanja koja su na cedulji koju izvlačite prilikom polaganja. Rečenica „*učim kombinacije*“ zapravo znači da niste naučili sve, već nekoliko kombinacija (pitanja) koje se pojavljuju i nadate se da ne izvučete onu koju niste naučili. Generalno, loša strategija, jer možete da uprsKate uslov za godinu, budžet i sl. oslanjajući se na faktor sreće. Kombinacija naravno ne postoji ukoliko na ispitu izvlačite pojedinačna pitanja ili Vam profesor postavlja pitanja „iz glave“.

KONSULTACIJE su veoma važna stvar na fakultetu koju studenti često zanemaruju. Konsultacije mogu da budu u zakaznim terminima (nastavnik zakazuje konsultacije određenim danima u određeno vreme) ili u dogovoru sa Vama, na Vaš zahtev. Pojedini nastavnici su uvek spremni da Vam odgovore na Vaša pitanja i održe konsultacije, a pojedini imaju za te potrebe jasno unapred zakazane termine. Nema pravila. Ipak, svaki profesor mora da ima određeno vreme za konsultacije. Ali važno je da znate da na konsultacijama možete da dobijete odgovore na sva pitanja i nejasnoće u vezi sa gradivom koje pripremate za ispit i eventualno šira pojašnjenja u vezi nekih pitanja koja Vam možda nisu jasna. Očekuje se da idete na predavanja i vežbe tako da na konsultacijama ne očekujete da Vam neko prepričava gradivo, već samo pruži odgovore na Vaša konkretna pitanja i razjasni nejasnoće koje postoje. Zato je važno da koristite konsultacije jer je na ispitu kasno da razjašnjavate ono što ste trebali ranije da prostudirajte.

KURIKULUM je ustvari akreditovani nastavni plan i program studija koje ste upisali.

L

LABORATORIJA je prostor, učionica, koja je obično opremljena određenim uređajima (npr. mikroskopima, kompjuterima, određenom opremom i sl.) koja takođe služi kao prostor za izvođenje nastave, odnosno, najčešće vežbi iz određenih nastavnih disciplina.

LABORANT je osoba koja radi u laboratoriji i često može pomaže studentima u vežbama u laboratoriji (slično kao demonstrator ili klinički asistent).

LITERATURA (za ispit/osnovna/šira) predstavlja sve ono što morate da prostudirate kao pripremu za ispit. Ako govorimo o osnovnoj literaturi, to mogu biti udžbenici i monografije (knjige) iz kojih učite, a dodatna literatura predstavlja ono što morate da pročitate i upoznate se sa materijom kako biste bili spremni da i o tome razgovarate na ispitu. Na nekim predmetima postoje klasični udžbenici, na nekima različite knjige iz kojih spremate ispit, a na nekima skripta koja postoje sa predavanja i iz kojih se priprema gradivo. Skripta je obično autorizovana (nastavnik piše skripta), u nedostatku zvaničnog udžbenika. Postoje i tzv. praktikumi, koji obično služe da rad na vežbama tj. rešavanje zadataka koji se sistematično uče na vežbama iz predmeta.

LJ

M

MASTER RAD je završni rad na diplomskim akademskim (master) studijama koji je napisan na odgovarajući (propisan) način i javno odbranjen, kao uslov za sticanje titule mastera. Nekada su postojale dvogodišnje poslediplomske magistarske studije koje su završavale magistarskim radom. Master je niži nivo od magistarskog, ali svakako viši nivo studija i završnog rada od diplomskog rada koji se brani na osnovnim akademskim studijama.

MONOGRAFIJA je knjiga koja je objavljena na određenom broju stranica, od određenog broja (ili jednog) autora, sa određenom strukturom itd. koja predstavlja rezultat naučno istraživačkog rada i u kategorizaciji naučno-istraživačkog doprinosa autora zauzima važno mesto. Monografija, kao takva, može da posluži i kao deo nastavnog materijala – gradiva, iz kojeg studenti pripremaju ispit.

MENTOR je veoma važna osoba koja usmerava Vaš rad. Obično se misli na mentora za pisanje diplomskog, master rada ili doktorske disertacije, odnosno, osobe koja usmerava, prati, koriguje vaš rad i konstruktivno doprinosi vašem akademskom razvoju.

MOBILNOST (RAZMENA) STUDENATA je mogućnost da jedan deo svojih studija (osnovnih, master, integrisanih ili doktorskih) nastavite na nekom drugom fakultetu u inostranstvu, boraveći tamo određeno vreme (nedelja, meseci, semestar ili akademska godina) u zavisnosti od fonda koji to finansira (granta-stipendije) i uslova pod kojima se razmena obavlja. Mobilnost podrazumeva i mogućnost da ostvarite jedan deo ESPB Bodova polažući neke odabrane

predmete na fakultetima koji su domaćini. Jedan od najpoznatijih programa za razmenu je Erasmus + , ali postoje i drugi npr. CEPUS-AMADEUS mreža, CSEENet mreža, DAAD i sl. Ovo su neki od poznatijih programa, ali svaka zemlja može da ima svoje programe koji su manje poznati, ali dostupni studentima koji žele da iskoriste mobilnost. Npr. samo Nemačka ima preko 50 fondova za ove i slične namene.

Savet: jako je važno da iskoristite mogućnost razmene i odlaska u inostranstvo jer... kako se kaže, *ako nećete sada, kada ćete?* Kada jednog dana diplomirate i budete počeli da radite, tada nećete više moći da putujete na ovakav način. Mnogi studenti su stava da im je to bio najlepši period u toku studiranja. Generalno, prednosti odlaska na mobilnost (razmenu) su nova iskustva u studiranju i životu uopšte, mogućnost da nastavite studiranje u inostranstvu (nakon što steknete iskustvo kako je tamo - na drugim univerzitetima - i pohvatate konce o životu i studiranju u inostranstvu), zatim učenje jezika i poznavanje drugih kultura, zadobijanje samopouzdanja i samostalnosti, ali i veoma dobra stavka u Vašoj životnoj biografiji. Mobilnost može da se ostvari na svakom nivou studija i na fakultetima uvek postoje lica koja su zadužena za koordinaciju ovih aktivnosti kojima možete da se obratite. Ako ne znate kome, obratite se studentskom parlamentu, studentu prodekanu, a konačno i vašim profesorima i asistentima koji će Vam sigurno pomoći sa informacijama i svojim poznanstvima u domaćoj i međunarodnoj akademskoj zajednici. I da: mobilnost studenata preko svih ovih programa je plaćena, negde više, negde manje, ali nije o vašem trošku. Mobilnost studenata je jedna od važnih dostignuća

Bolonjske deklaracije. Nemojte da mešate akademsku mobilnost sa *Work&Travel* konceptom, iako postoje sličnosti, ali i suštinske razlike jer na mobilnosti ne radite, već boravite na drugom univerzitetu.

N

NASTAVNIK je lice koje je zaduženo za nastavu (predavanja i(ili) vežbe) na određenom predmetu. Po pravilu se misli na docente, vanredne i redovne profesore. Iako učestvuju u onome što se naziva nastavom (vežbe), asistenti spadaju u saradnike.

NASTAVNI PLAN I PROGRAM je plan i program predviđen akreditacijom fakulteta (kurikulum), odnosno, studijskog programa u kojem je transparentno predviđeno koje to predmete morate da položite (tj. koja znanja i sposobnosti da steknete), pod kojim uslovima (sadržaj predmeta, predispitne obaveze, način ocenjivanja-bodovanja, broj ESPB) i u kom fondu časova (koliko predavanja i koliko vežbi u semestru). Nastavni program predstavlja detaljan prikaz zaduženih nastavnika, nivoa studija, statusa predmeta (obavezni ili izborni) ciljeva i ishoda i sadržaja predmeta, načina provere znanja i literature, dok nastavni plan predstavlja plan koji određuje koji će se predmeti, u kom semestru, fondu časova i broju ESPB bodova studirati na određenom studijskom programu fakulteta.

NJ

O

OBAVEZNI PREDMET je predmet koji je predviđen nastavnim planom kao obavezan za polaganje na određenom studijskom programu (izborni predmeti su u nastavnim planu često u višim godinama studija). Nastavnim planom i programom su određeni svi elementi za polaganje tog predmeta, kao i broj ESPB bodova koji se stiču njegovim polaganjem. Neki od predmeta se u nastavnim planu mogu pojaviti i kao predmeti za uslov za upis u narednu godinu studija ili predmeti koje morate da položite kao uslov za odabir nekih drugih izbornih predmeta, ali to mora da bude eksplicitno navedeno u akreditaciji studijskog programa.

ODSEK je slično kao katedra ili departman organizaciona jedinica fakulteta koja upravlja i rukovodi nastavnim procesom određenog studijskog programa. Odsek čine svi nastavnici i saradnici koji učestvuju u nastavi i koji, u skladu sa Pravilnikom o radu odseka, odlučuju o svim pitanjima koja su u vezi sa nastavom, ali i naučno-istraživačkim radom.

OKTOBAR 2 je čuveni dodatni rok za vijanje uslova, kako to studenti kažu, i koji studenti preko studentskog parlamenta obično izmole kod dekana fakulteta kako bi stekli uslove za upis. Na nekim fakultetima postoji i oktobar 3 i 4, ali nije pravilo.

OSNOVNE AKADEMSKE STUDIJE su studije koje po pravilu traju 4 godine (moguće je i 3 na nekim fakultetima) i donose 240 ESPB bodova (odnosno 180 ako su u pitanju 3 godine). Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu postoji čak 10 atraktivnih studijskih programa:

- Agroekonomija
- Animalna proizvodnja
- Fitomedicina
- Organska poljoprivreda
- Pejzažna arhitektura
- Poljoprivredna tehnika i informacijski sistemi
- Ratarstvo i povrtarstvo
- Uređenje, korišćenje i zaštita voda
- Veterinarska medicina (integrisane studije)
- Voćarstvo, vinogradarstvo i hortikultura

ORGANSKA POLJOPRIVREDA je studijski program Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu koji preko deset godina obrazuje studente o principima organske poljoprivredne proizvodnje, zasnovanih na proizvodnji kvalitetne i zdravstveno bezbedne hrane, uzgoju i dobrobiti životinja, uz poštovanje nacionalnih i međunarodnih standarda, održivom korišćenju prirodnih resursa i obnovljivim izvorima energije, očuvanju prirodne raznolikosti i zaštiti životne sredine. Svrha ovog studijskog programa da formira visoko osposobljene stručnjake za vođenje i unapređenje organske proizvodnje. Osim sticanja znanja na predavanjima i vežbama na fakultetu, za sticanje praktičnih znanja i veština, studijski program uključuje terenske vežbe i praksu koja se obavljaju na proizvodnim gazdinstvima, oglednim poljima fakulteta, u kompanijama, naučnim institutima i stručnim službama. Ovaj atraktivni studijski program obezbeđuje znanje i veštine neophodna za brojna zaposlenja u različitim sektorima, kao što su

savetodavstvo, rad u naučnim i državnim institucijama, organizacijama za kontrolu i sertifikaciju, semenskim kućama, agrokompanijama, laboratorijama, inspekcijama, i rad na sopstvenom gazdinstvu.

OVERA SEMESTRA obavlja se nakon što se odsluša semestar, u unapred predviđenom roku, preko Vašeg studentskog naloga (e-student). To je uslov da se upiše naredni semestar. Nekada su profesori davali svoje potpise u indeksu na bazi evidencije o tome da li je student prisustvovao nastavi, a overa se obavljala lično na šalteru studentske službe. Danas to nije slučaj i najčešće ne može da overi semestar isključivo student za kojega je nastavnik eksplicitno napisao (dostavio studentskoj službi) da nije ispunio uslove za overu semestra (npr. nije pohađao predavanja ili vežbe i slično).

OGLEDNO POLJE je specifično za određene fakultete, upravo poput Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, na kojem u prirodi, u okruženju biljaka ili životinja studenti praktično obavljaju nastavne aktivnosti, uče iz postavljenih oglada (eksperimenata) ili sami postavljaju eksperimente.

P

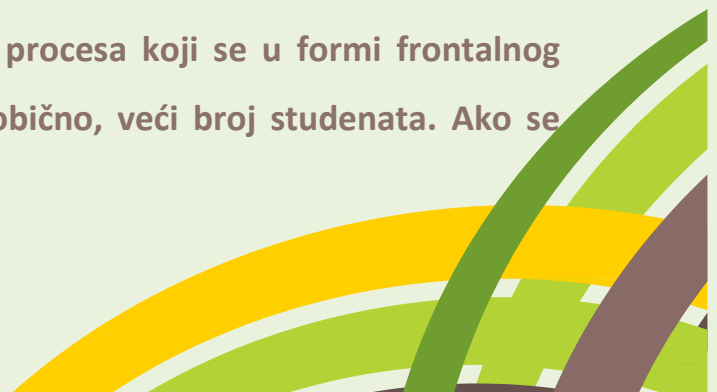
PEJZAŽNA ARHITEKTURA je jedan od inovativnih studijskih programa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu koji je usmeren na obrazovanje stručnjaka za dizajn, planiranje i održavanje prirodnih i urbanih prostora. Program integriše znanja iz oblasti projektovanja, 3D modelovanja, dizajna, botanike, predeone ekologije i urbanizma, obučavajući studente da kreiraju

estetski privlačne i ekološki održive pejzaže. Kroz praktičan rad i teorijsko usavršavanje, studenti stiču veštine neophodne za dizajn, projektovanje, vizualizaciju i realizaciju pejzažnoarhitektonskih projekata javnih parkova, vrtova, rekreacionih prostora, kao i za rešavanje problema degradiranih područja i upravljanje prirodnim resursima. Ovaj program naglašava važnost razumevanja složenih ekosistemskih veza i primenu savremenih pristupa u održivom razvoju i adaptaciji na klimatske promene. Diplomirani inženjeri ovog usmerenja su kvalifikovani za rad u različitim sektorima, uključujući privatne projektantske biroe, državne institucije, nevladine organizacije i međunarodne agencije, gde doprinose unapređenju kvaliteta životne sredine i očuvanju prirodnih resursa u gradskoj i vangradskoj sredini.

PLAGIJAT označava prisvajanje ili kopiranje tuđeg pisanog, umetničkog ili drugog kreativnog rada u svoj vlastiti bez navođenja originalnog autora. Bez obzira da li se prisvaja manji ili veći deo nekog teksta čini se nezakonita i neetička radnja odnosno, prisvajanje (krađa) tuđeg dela koje se navodi kao vlastito. U pisanju radova u akademskog zajednici ovo se reguliše citiranjem izvora iz kojih se preuzimaju delovi teksta ili ideje. Savet: nemojte da koristite veštačku inteligenciju da biste prikrili plagijat u svom radu, jer su male šanse da iz takvog pristupa radu nešto naučite i razumete materiju koju treba da savladate kao budući stručnjak iz određene oblasti.

PREDAVANJE je oblik izvođenja nastavnog procesa koji se u formi frontalnog oblika rada - „predavanja“ - održava za, obično, veći broj studenata. Ako se

predavanja održavaju u amfiteatru nemojte se iznenaditi da predavanjima prisustvuje veliki broj studenata, čak i sa različitih studijskih programa (smerova). Frontalni način rada (sa većim brojem studenata) ne pruža nastavniku neki veliki izbor po pitanju interakcije i oblika rada sa studentima, već se upravo svodi na klasično „predavanje“ sa jednosmernom komunikacijom, za razliku od vežbi na kojima se u manjih grupama očekuje aktivno učestvovanje studenata u radu, diskusija, izlaganje seminarskih radova i tome sl. Na predavanjima se obično i „pusti papir za potpise“ kako bi profesori vodili evidenciju ko je prisutan (mada nije obavezno). Kad se potpišete, profesor može da uporedi Vaš potpis sa potpisom sa prethodnog predavanja. Retko kada se na predavanjima prozivaju studenti radi evidencije. Na vežbama asistenti obično vode strožiju evidenciju ili čak prozivaju studente (obično imate pravo na dva izostanka). Vežbe se, sa druge strane, češće održavaju za manje grupe studenata. Savet: veoma je korisno da idete na sva predavanja i vežbe jer vas to drži informisanim i u toku sa nastavnim gradivom. Kad počnete da propuštate predavanja, onda to ide sve dalje i dalje da uhvatite sebe da sve manje dolazite na fakultet i da sve to ima sve manje smisla. Zato: budite prisutni što više i vreme između predavanja provodite u čitaonici.

PRIJAVA ISPITA omogućava da se Vaše ime nađe na zapisniku koji dobija profesor pred ispitni rok i koji mu služi za evidenciju (upisivanje) ocena koje studenti dobiju na ispitu. Prijavljivanje ispita se nekada vršilo na studentskoj službi, a danas se preko online studentskog servisa vrši elektronski, kao što se elektronski i daje nalog za plaćanje prijave ispita. U slučaju da Vašeg imena

nema u zapisniku sa ispita, a sigurni ste da ste uspešno prijavili ispit, nema mesta panici. Studentska služba će Vam sigurno pomoći da to razrešite i ipak pristupite ispitu, naravno, ako dokažete da ste ispit prijavili i da je u pitanju administrativna greška. U slučaju da niste prijavili, nećete biti u mogućnosti da polazete ispit jer to nije po pravilima ispita.

PRIJEMNI ISPIT podrazumeva polaganje određenih predmeta, testova i sl. (stručni predmeti, testovi opšte kulture, testovi inteligencije, praktičan rad i sl.) kako bi se uz poene koji se donose iz uspeha iz srednje škole/gimnazije zauzelo što bolje mesto na rang listi za upis određenog studijskog programa. Procedura započinje popunjavanjem prijavnog lista za upis, odnosno, prijemni u kojem se, pored detaljnih informacija o prethodnom školovanju, uspehu i sl. (svedočanstva na uvid), navodi studijski program koji želite da upišete, kao i druga, alternativna želja za upis. Isto tako, ukoliko postoji opcija, birate iz čega želite da polazete prijemni ispit. Na primer, na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu prijemni možete da polazete iz jednog od četiri predmeta: biologija, hemija, matematika ili ekonomika. Od ukupno 100 bodova, uspeh iz prethodnog školovanja nosi maksimum 40 bodova, a prijemni maksimum 60 bodova. Gotovo svaki fakultet ima svoj informator u kojem je procedura detaljno opisana i najbolje da ga potražite na sajtu fakulteta. Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, sve u vezi sa ovim i sličnim pitanjima nalazi se pod „UPIS“.

POLJOPRIVREDNA TEHNIKA I INFORMACIONI SISTEMI je studijski program osnovnih studija na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu koji priprema buduće inženjere za korišćenje i dalji razvoj tehničkih uređaja koji se primenjuju u svim domenima savremene poljoprivredne proizvodnje i procesne tehnike na otvorenom polju ili kontrolisanim uslovima. Digitalne tehnologije su postale sastavni deo modern poljoprivrede, ali i nastavnog programa studija. Nastava se permanentno usaglašava sa aktuelnim trendovima u poljoprivredi. Studijski program obrazuje studente za korišćenje složenih tehničkih i informacionih sistema u modernoj poljoprivrednoj proizvodnji. Diplomirane inženjere kvalifikuje za raznoliko i zanimljivo područje rada u sledećim oblastima: eksploatacija mašina motora i traktora; programiranja rada i satelitskog navođenja mašina; održavanja i remonta; konstruisanja i projektovanja poljoprivredne tehnike, prikupljanje i obradi digitalnih podataka dobijenih pomoću senzora i dronova, upravljanje tehnologijama sušenja, skladištenja i dorade poljoprivrednih proizvoda.

PRAVILNIK O POLAGANJU ISPITA reguliše način polaganja i ocenjivanja na ispitu i takođe je jedan od pravilnika sa kojim bi trebali da se upoznate. Njime se regulišu ispitni rokovi, organizacija polaganja ispita i oblici provere znanja i ocenjivanja, eventualni prigovori na dobijenu ocenu na ispitu i sl.

PREDISPITNE OBAVEZE su obaveze koje student mora da ispuni, a koje su predviđene nastavnim planom i programom određenog predmeta. Sadrže npr. pohađanje predavanja, vežbi, polaganje određenih delova gradiva, kolokviranje

određenih vežbi/delova gradiva, pisanje seminarskih radova i sl. Nakon ispunjenih predispitnih obaveza (za koje dobijate određene poene) možete pristupiti polaganju ispita. Ispit može da bude pismeni i (ili) usmeni.

PRODEKAN je prvi saradnik dekana (dekanovog tima) u upravljanju i rukovođenju fakultetom kao institucijom. Obično ima više prodekana kao npr. prodekan za nastavu, prodekan za finansije, prodekan za nauku i slično. Kao student možda ćete imati neki kontakt sa prodekanom za nastavu ili finansije, obično ako postoji neki problem ili neki Vaš zahtev – molba, koja treba da se razreši.

PRAKSA predstavlja praktično osposobljavanje studenata predviđeno nastavnim planom i programom. Može da podrazumeva praktičnu obuku u okviru nekog predmeta, zatim praktičnu obuku koja je generalno predviđena u okviru studijskog programa (npr. jedan dan u nedelji je predviđen za praksu tj. odlazak na teren, ogledno polje, neku laboratoriju ili kompaniju i sl.) ili praksu koja se obavlja obično u periodu kada nema nastave i podrazumeva npr. 7 dana prakse, pisanje dnevnika prakse, dobijanje ocene za praksu itd. Praksa je jedan od interesantniji delova studiranja na fakultetu i ne treba je izbegavati jer je veoma korisna.

PRAKTIKUM je pomoćno didaktično sredstvo koje je napisano od strane nastavnika i saradnika kako bi se olakšalo sistematično savladavanje akreditovanog nastavnog gradiva. Zavisno od materije koja se na predmetu izučava, na nekim predmetima praktikumi postoje, a na nekima ne. Obično je

praktikum rezultat dužeg nastavno-pedagoškog rada u kojem se nalaze zadaci i vežbe koje se sa studentima izvode na časovima vežbi, ali može da sadrži i teorijsko-metodološke osnove, methodske postupke, pojašnjenja ključnih pojmova, prikaze, slike, kontrolna pitanja za učenje i tome sl. Praktikum je veoma korisna stvar na predmetima na kojima postoji i student je najčešće obavezan da praktikum ima i da ga koristi na vežbama. Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu su svi udžbenici, praktikumi, zbirke zadataka, pa čak i monografije, besplatni i mogu da se preuzmu sa sajta Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu.

PREGLED MATERIJALA: Neki ispiti (a posebno na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu) zahtevaju prepoznavanje živih organizama i njihovih delova, delova opreme, uređaja i tome sl. pa asistenti omogućavaju studentima da pre kolokvijuma ili ispita dođu u dogovorenom terminu da pregledaju dostupan materijal u cilju bolje pripreme za polaganje.

R

RATARSTVO I POVRTARSTVO je jedan od studijskih programa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu koji se bavi obrazovanjem i osposobljavanjem studenata za rad u proizvodnji ratarskih, povrtarskih i krmnih biljaka, oslanjajući se i na principe održivog razvoja i ekološke poljoprivrede, ali i različitih disciplina genetike i oplemenjivanja biljaka. Pored ovog, diplomirani inženjeri ovog studijskog programa steći će znanja da u praksi i naučno-istraživačkom radu, primenjuju dostignuća u analizama, bioremedijaciji i mikrobiologiji zemljišta i

navodnjavanju useva. Akcenat se stavlja na razvoj kreativnih inženjerskih sposobnosti, kritičkog i analitičkog mišljenja, razvijanje sposobnosti za timski rad i sticanje praktičnih veština neophodnih za profesionalan rad. Diplomirani inženjeri ovog studijskog programa će ovladati znanjima i veštinama za upravljanje biljnom proizvodnjom zasnovanom na savremenim metodama i korišćenjem IT u poljoprivredi. Širokim spektrom obrazovanja studenti stiču kompeticije za rad ne samo u sektoru proizvodnje (primarna proizvodnja, semenske kuće), već i državnom sektoru (naučne institucije, savetodavne stručne službe), marketinškim i medijskim kompanijama, finansijskom sektoru (banke, berze, osiguravajuća društva).

REDOVNI PROFESOR je najviše nastavno zvanje koje neko može da ostvari u svom nastavnom (ali i naučnom) radu. Za redovnog profesora, kao i za ostala zvanja, postoji čitav niz naučnih (broj objavljenih naučnih radova, udžbenika, monografija...) i nastavnih (nastava na fakultetu) uslova koji moraju da se ostvare. Redovni profesor je po zvanju najodgovornije lice za nastavu na određenoj nastavno-naučnoj oblasti (koju može da sačinjava više predmeta). Upravljanje i rukovođenje nastavom na celokupnom studijskom program koji sačinjava veći broj predmeta pripada Katedri, odnosno, Odsecima (zavisno od fakulteta).

REKTORAT je sedište administrativnih službi univerziteta u kojem pored rektora i nekoliko prorektora, radi veći broj administrativnih radnika. Rektorat je zadužen za rukovođenje i upravljanje univerzitetom koji zajedno sačinjavaju svi

fakulteti i naučni instituti. Rektorat Univerziteta u Novom Sadu je ona lepa staklena kockasta zgrada između Keja i Filozofskog fakulteta 😊.

S

SARADNIK U NASTAVI je lice koje nije u nastavničkom zvanju, već u saradničkom, i koje je zaduženo za izvođenje vežbi sa studentima pod nadzorom predmetnog nastavnika. Za razliku od demonstratora i kliničkog asistenta, koji pomažu u nastavi van radnog odnosa, saradnik u nastavi je zvanje u koje se neko bira iz statusa master studenta ukoliko pokazuje dobra znanja i interesovanja za određenu predmetnu oblast. U tom zvanju može biti zaposlen na fakultetu maksimalno dve godine.

SAMOFINANSIRANJE znači da niste na budžetu države, već sami plaćate školarinu i sve ostale prateće troškove. Trenutna školarina na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu je među nižim školarinama u odnosu na ostale fakultete.

SAMOVREDNOVANJE je sastavni deo (i obaveza) u procesu akreditacije, a znači da fakultet mora da omogući studentima da daju svoje mišljenje o radu nastavnika. Svaki student nakon odslušane nastave, prilikom overe semestra (ili prijave ispita-zavisno od fakulteta), elektronski popunjava anoniman upitnik u kojem daje svoju ličnu ocenu kvaliteta ukupnog nastavnog procesa na određenom predmetu. Ti se podaci kasnije elektronski zbirno obrađuju i

dostavljaju svakom nastavniku na uvid, kao vid povratne informacije o kvalitetu njegovog nastavnog rada. Bez brige...anonimno je 😊.

SEMESTAR je nešto slično kao polugodište. Ima ih dva u akademskoj godini. Morate da ih upišete i na kraju overite.

SEMINARSKI RAD je rad koji studenti pišu na određenu temu, uz pomoć literature i mentora (profesora, asistenta i sl.). To je samostalan rad studenta koji treba da pokaže da je student sposoban da određenu temu na bazi date literature obradi, analizira, razume i javno odbrani tj. kompetentno diskutuje o njoj. To nije originalno naučno dostignuće, posebno na nivou osnovnih i master studija. Ipak, od studenata doktorskih studija se očekuje veći samostalni doprinos u seminarskom radu. Obično su prezentacije seminarskih radova jedan od načina rada na vežbama gde se diskutuje o temi, pročitanoj literaturi, konkretno demonstrira neki metodski postupak i sl. Seminarski radovi se pišu prema svim pravilima akademskog pisanja (struktura rada, citiranje izvora i sl.) i predstavljaju dobru pripremu za pisanje diplomskog rada na završetku studija.

SKRIPTA je neka vrsta zamene za udžbenik, tj. literature za pripremu ispita. Postoje autorizovane skripta koje prave ih profesori i one obične, neautorizovane (prave ih studenti). Ove studentske su uglavnom skraćena verzija gradiva i najbolje je da ih izbegavate. Ako želite skraćenu verziju, onda je napravite sami, tako što ćete proći celokupno gradivo i sami za sebe izvući iz gradiva najvažnije stvari. U suprotnom, oslanjate se na inteligenciju nekog nepoznatog studenta koji je to napravio i svi ostali kopirali. A često Vas

nedovoljno razumevanje neke materije može koštati ispita i sveg vremena koje ste uložili u to. Ne daj Bože uslova za narednu godinu ili budžetskog statusa.

SKRIPTARNICA je prodavnica skripata. U njoj možete kupiti i ispitne prijave, ali i manje više sve što se prodaje u knjižarama (olovke, hemijske, sveske, papir). U skriptarnici obično možete i da kopirate sve što Vam treba.

STUDENTSKA SLUŽBA je služba koja vodi sve administrativne poslove u vezi sa studentima: upisom, evidencijom ispita, izdavanjem potvrda i mnogo drugih. Uvek budite ljubazni i korektni sa zaposlenima u toj službi jer Vam oni za sve godine studiranja rešavaju mnoga važna pitanja u toku studija i često ćete im se obraćati za pomoć, koju oni rado pružaju. Obično se na kraju i sprijateljite sa njima, a oni Vas prepoznaju i oslovljavaju po imenu 😊.

STUDIJSKI PROGRAM je akreditovan plan i program studija za sticanje određenog zvanja: osnovnih, diplomskih, integrisanih ili doktorskih studija.

STUDENT Kao prvo, student je Vaše zanimanje, onog trenutka kada upišete fakultet, a to znači da morate tako i da se ponašate: da idete na predavanja, vežbe, učite i uspešno polažete ispite. To ste valjda obećali sebi, a i svojim roditeljima. To se od Vas očekuje. Sa formalne strane, studentski status stižete upisom na fakultet; možete da studirate kao budžetski student (ne plaćate školarinu) ili kao samofinansirajući student. Možete da budete u aktivnom statusu ili u pasivnom - kada iz nekog razloga ne dolazite na fakultet, ne overavate semestre, ne upisujete godinu itd., ali se niste ispisali sa fakulteta.

Status možete ponovo da aktivirate, ali pod određenim uslovima koje možete saznati na studentskoj službi.

STUDENSKI PARLAMENT je studentska organizacija koja se brine za sva najvažnija pitanja studenata. To je organ (telo) fakulteta (prepoznato i u Zakonu o visokom obrazovanju) koje, kao i svaki parlament, ima svoje članove, predstavnike studenata koji su na izborima za parlament delegirani od strane svih studenata. Studentski parlament je važna organizacija koja se bori za prava studenata, bolje uslove za studiranje, organizuje različite događaje, putovanja, žurke i sl. Veoma korisna stvar, posebno kad si brucoš i ne znaš kome da se obratiš. Na njih ćeš sigurno naleteti pri upisu, na prijemnom i sl. kada se aktivno angažuju da pomognu novim, mladim kolegama, brucošima.

STUDENT PRODEKAN je student, izabran od strane studentskog parlamenta, koji zastupa interese studenata u dekanatu i praktično predstavlja deo dekanovog tima. Kao student imate sva prava da mu se obratite i iznesete mu svoje mišljenje, probleme itd. ali se aktivna borba za bolji studentski život zapravo dešava u studentskom parlamentu koji putem studenta prodekana komunicira sa dekanatom.

STUDENSKI WEB SERVIS Ovom servisu (tzv. e-student) pristupa se online, preko vašeg studentskog naloga (sa korisničkim imenom i šifrom) nakon što se upišete na određeni studijski program fakulteta. Ovaj online servis se koristi za prijavu ispita i overu semestra (troškova polaganja ispita i overe), uvida u položene ispite i sl. Nekada su se sve ove aktivnosti obavljale lično na studentskoj službi.

danas je to online. Važno je samo da imate u vidu da na svom nalogu imate dovoljno uplaćenih finansijskih sredstava kako biste mogli da izvršite prenos na račun fakulteta (prema prepaid sistemu rada).

STUDENTSKI DOM je mesto za stanovanje studenata, a pravo na smeštaj u studentskom domu ima student koji ispunjava opšte uslove i čije prebivalište nije u sedištu visokoškolske ustanove na kojoj studira. Studentski domovi su ujedno mesta okupljanja i studenata koji ne stanuju u domu (popularna Fontana ispred Bajića 😊), mesto druženja i nastanka lepih sećanja na studiranje. Mnogi tvrde da je pravo studiranje upravo onda kada živiš u studentskom domu. Sa druge strane, mnogo je povoljnije od iznajmljivanja stana. Ako niste iz Novog Sada, a želite da stanujete u domu, za sve precizne informacije morate da konsultujete Studentski centar Novi Sad i pratite konkurse za smeštaj u domovima.

STUDENTSKA MENZA: veoma važno mesto za druženje, dobru i jeftinu klopnu u toku boravka na fakultetu. Jer...studenti su uvek gladni, to je bar poznata stvar 😊. Navažnije i najpoznatije mesto u Novom Sadu je tzv. *Velika menza*. Ipak pravo na ishranu od tri obroka dnevno imaju studenti koji nisu iz Novog Sada. Oni iz Novog Sada imaju pravo na jedan obrok, a pravo na umanjenu (veoma povoljnu cenu) ishrane, imaju budžetski studenti. Ostali (samofinansirajući ili oni koji nisu sa državnih fakulteta) plaćaju ekonomsku cenu obroka.

STUDENTSKI KREDIT je, slično učeničkim, kredit koje odobrava Ministarstvo prosvete R. Srbije, pod određenim uslovima i koji se vraćaju nakon diplomiranja.

Nakon dipolimiranja u obavezi ste da obavestite ministarstvo o tome, ali zato ... ipak postoji i mogućnost da podnesete zahtev za oslobađanje od vraćanja studentskog kredita. Za sve precizne informacije morate da konsultujete sajt Ministarstva prosvete koji ima detaljne informacije o nameni, rokovima, dokumentaciji, uslovima i sl.

STUDENTSKA STIPENDIJA je slična kao i studentski kredit koji odobrava Ministarstvo, osim što se pored propisanih opštih uslova pojavljuje i uslov prosečne ocene od najmanje 9 (devet) i što se stipendija ne vraća. Konsultujte sajt Ministarstva prosvete koji ima detaljne informacije o nameni, rokovima, dokumentaciji, uslovima i sl.

STUDENTSKO TAKMIČENJE („IJADA“) je veoma popularna studentska eksurzija od nekoliko dana koju ne smeš da propustiš! Tada se okupljaju svi studenti određenog fakulteta iz zemlje, međusobno takmiče u različitim sportovima, druže se i međusobno bolje upoznaju. Postoje brojne „IJADE“ , a to znači npr. ekonomijada, filozofijada, građevinijada i sl. Studenti poljoprivrednih fakulteta se redovno okupljaju na AGRONOMIJADI.

Š

ŠEF KATEDRE (ODSEKA) je nastavnik koji je izabran glasovima svojih kolega da upravlja i rukovodi radom Katedre i predstavlja interese Katedre u Naučno-nastavnom veću fakulteta. U domenu poslova Katedre, a to je nastava, šef

Katedre vodi računa o kvalitetu ukupnog nastavnog procesa na akreditovanom studijskom programu koji pripada Katedri.

T

TROŠKOVNIK STUDIJA je prikaz naknade troškova za različite usluge fakulteta, kao na primer za izdavanje različitih potvrda, školarina za samofinansirajuće studente, izrada diploma...

U

UNIVERZITET je zajednica svih fakulteta i naučnih instituta koji pripadaju jednom univerzitetu kao što na primer Univerzitet u Novom Sadu objedinjava sve fakultete/visokoškolske ustanove i naučne institute pod legalnim okvirom univerziteta. Univerzitetom upravlja i rukovodi rektor sa timom prorektora i administrativnim službama.

UREĐENJE, KORIŠĆENJE I ZAŠTITA VODA je studijski program Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu koji obuhvata interdisciplinarno proučavanje voda s ciljem razumevanja njihove uloge u poljoprivredi, industriji, ekosistemima i ljudskim aktivnostima. Ovaj program kombinuje teorijsko znanje sa praktičnim veštinama kako bi studentima pružio duboko razumevanje vodoprivredne delatnosti i omogućio im da razviju efikasne strategije za upravljanje vodnim resursima pri sadašnjim i uslovima izazvanim klimatskim promenama. Akcenat u toku obrazovanja je na primeni savremenih digitalnih tehnologija u oblasti uređenja, korišćenja i zaštite voda. Studenti imaju priliku da steknu praktično

iskustvo kroz terenske radove, laboratorijske vežbe i projekte koji se bave konkretnim problemima upravljanja vodnim resursima u lokalnom i globalnom kontekstu. Nakon završetka studijskog programa, studenti su osposobljeni da rade u različitim sektorima kao što su poljoprivreda, vodoprivreda, zaštita životne sredine, inženjering, projektovanje i izvođenje radova u oblasti hidrotehnike, istraživanje i javna uprava, doprinoseći održivom korišćenju i zaštiti vodnih resursa.

USLOV je jedan od najčešće upotrebljivanih pojmova kod studenata koji znači: *koliko ispita treba da položim (tj. koliko ESPB bodova treba da osvojim), da bi ostvario uslov za upis u narednu godinu studija, odnosno, uslov za status budžetskog studenta.* Studentima u Srbiji je po Zakonu o visokom obrazovanju omogućeno da se školuju o trošku budžeta ukoliko ostvare najmanje 48 ESPB bodova od mogućih 60 ESPB (svaki ispit donosi određen broj ESPB bodova). Za studente koji se sami finansiraju, a žele da upišu narednu akademsku godinu, donja granica sakupljenih bodova je 37 ESPB. Takođe, postoji mogućnost da samofinansirajući student narednu godinu studira na teret budžeta, ukoliko prikupi najmanje 60 ESPB bodova tokom jedne školske godine.

V

VANREDNI PROFESOR je drugo po redu nastavno zvanje u koje neko može biti izabran nakon zvanja docenta. Za vanrednog profesora, kao i za ostala zvanja, postoji čitav niz naučnih (broj naučnih radova, udžbenika, monografija...) i nastavnih uslova (nastava na fakultetu) koji moraju da se ostvare.

VETERINARSKA MEDICINA je jedan od studijskih programa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu koji se bavi obrazovanjem studenta koji će se nakon završetka studija baviti, pre svega, zdravstvenom zaštitom životinja, ali i drugim poslovima iz oblasti veterinarske medicine – reprodukcijom, higijenom namirnica, inspeksijskim poslovima, radom u naučnim institutima i visokoškolskim ustanovama. Pored integrisanih studija veterinarske medicine svršeni studenti mogu upisati i specijalističke i doktorske studije kako bi unapredili svoja znanja. U nastavi se koriste sva dostupna savremena nastavna sredstva. Praktična nastava odvija se u veterinarskoj klinici u okviru fakulteta, laboratorijama, veterinarskim institutima, na terenu, na brojnim farmama i drugim objektima iz oblasti veterinarske medicine kao i javnim i privatnim veterinarskim ustanovama. Na završnoj 6. godini student, po sopstvenom afinitetu može, da modelira sopstveno znanje izborom jednog od tri ponuđena modula i to: kućni ljubimci, farmske životinje i konji i higijena namirnica. XII semestar je dizajniran kao praktična nastava gde studenti obavljaju praksu na fakultetskoj moderno opremljenoj Klinici i laboratorijama pa se tako pripremaju za buduće zaposlenje. Nakon završetka studija doktori veterinarske medicine mogu se zaposliti u veterinarskim stanicama, ambulancama, klinikama, apotekama, veterinarskim institutima, mogu raditi u nauci i obrazovanju, u inspeksijskim službama, kontrolama bezbednosti i higijene namirnica, upravljati sopstvenim poljoprivrednim gazdinstvom, i još mnogo toga.

VEŽBE su deo nastavnog procesa i jedan oblik nastave na kojem se sa studentima rade više praktične stvari, vežbaju se zadaci iz praktikuma, diskutuje

se interaktivno, prezentuju se seminarski radovi, radi se u laboratorijama, na određenoj opremi, uređajima ... zavisno od toga koji ste fakultet upisali. Generalno, vežbe služe da bi studenti bolje savladali gradivo, odnosno, ovladali znanjima i veštinama koje su predviđene nastavnim planom i programom. Vežbe najčešće izvode asistenti, sa manjim grupama studenata. Obično su obavezne i vodi se evidencija dolazaka. Na nekim studijskim programima, ako propustite neke vežbe, morate kasnije da ih kolokvirate (polažete) jer se smatra da ne možete da polažete ispit ako neko gradivo niste savladali na vežbama. Vežbe su više interaktivne, a manje frontalne oblike izvođenja nastave i znaju da budu jako interesantne. Savet: ne propuštajte!!!

VOĆARSTVO, VINOGRADARSTVO I HORTIKULTURA je jedan od studijskih programa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu koji se bavi obrazovanjem studenata za gajenje voćaka, vinove loze, hortikulturalnog bilja i proizvodnju sadnog materijala. Program pruža širok dijapazon znanja iz oblasti genetičkih resursa, sorti, oplemenjivanja, gajenja voćaka i skladištenja voća. Vinogradarstvo i vinarstvo je dostiglo visok nivo u svetu i kod nas pa se studentima sa posebnom pažnjom prenose znanja o podizanju i održavanju vinograda, sortama vinove loze i o proizvodnji vina vrhunskog kvaliteta. Hortikultura je grana poljoprivrede koja izučava gajenje cveća, ukrasnog drveća i žbunja, voća i povrća u vrtovima i plantažama. Hortikultura predstavlja interdisciplinarnu i multidisciplinarnu granu poljoprivrede koja se bavi intenzivnim gajenjem biljaka koje ljudi posebno ili kombinovano koriste za ishranu, medicinske potrebe ili zbog njihove estetske vrednosti. Studijski

program raspolaže eksperimentalnim i proizvodnim zasadima voćaka i vinove loze na oglednim poljima gde studenti stiču praktična znanja koja su od izuzetnog značaja za njihovo dalje usavršavanje i rad u struci. Nakon završenih studija, mogućnosti zapošljavanja nalaze se u kompanijama u oblasti proizvodnje voća, grožđa, hortikulturnog bilja, rasadnicima, hladnjačama i distributivnim centrima, osiguravajućim i konsultantskim kućama, ali i razvoju sopstvenog biznisa.

Z

ZAPISNIK SA ISPITA je dokument koji nastaje prijavljivanjem ispita od strane studenata u određenom ispitnom roku. Sadrži naziv studijskog programa, naziv predmeta i nastavnika koji vodi ispit, kao i spisak svih studenata koji su prijavili ispit u tom roku. Na početku ispita zapisnik je prazan, a na kraju, naravno, popunjen ocenama od 5 do 10, zavisno od toga kako su studenti odgovarali. Zapisnik profesor potpisuje i uz njega se dostavljaju takođe potpisane ispitne prijave. Treće mesto za evidenciju Vašeg uspešnog polaganja je Vaš indeks u koji se upisuje ocena i koji nosite kući da se hvalite roditeljima da ste položili i da vas, naravno, malo počaste za položen ispit 😊

Ž

**ŽELIMO VAM PUNO USPEHA NA STUDIJAMA POLJOPRIVREDNOG
FAKULTETA U NOVOM SADU!!!**

POLJOPRIVREDNI
FAKULTET
UNIVERZITET U NOVOM SADU

Nudeći vam obrazovanje i profesiju, Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu vam nudi

ZNANJE ZA ŽIVOT.

Pogledajte i sami:

<https://www.youtube.com/watch?v=tuQDtMqPygg&t=17s>

